

Jaktprøvere regler løshund og felles Nordisk database

Nordisk samarbeid

Arbeid i Forbundsstyret (FS) og Nordisk Elghundunion (NEU)

- Det avholdes 2 møter pr år i det Nordiske samarbeidet. På møtet i januar 2015 ble samarbeidet formalisert, slik som det i dag fungerer. Alle landene har da sine representanter i både styringsgruppe og arbeidsgrupper.
- FS (sak 18/15) har oppnevnt Norske representanter til «Styringsgruppa» i NEU. Denne styringsgruppa består av 3 personer fra hvert land. I tillegg er det i samme sak oppnevnt representanter til nordiske arbeidsgrupper innen løshundregler, database og avlsarbeid. Foreløpig er det bare databasegruppen som har hatt møter.
  - o Styringsgruppe: leder, nestleder og Bjørn Ivar Krabbesund
  - o Arbeidsgruppe avl: Leder AU NEG og leder AU Jämthund
  - o Arbeidsgruppe prøvere regler: leder Løshundkomité og Knut Juvet
  - o Arbeidsgruppe database: Eivind Haugseth og Sverre Tore Feet

Status Felles Nordisk database for elghunder.

Vi har en felles Nordisk hundepopulasjon i alle de tre nordiske landene. Og i verdenssammenheng er det nesten utelukkende disse tre landene som driver målbevisst avl på både jakt og eksteriørmessige egenskaper. Ingen ting er da mer naturlig enn at elghunder i disse tre landene må ha en felles database og felles regelverk for prøveformene. Det er også en betydelig import/eksport av hunder mellom alle tre landene, og dette tilsier også at en felles plattform vil være helt avgjørende.

Felles database var også selve utgangspunktet for det Nordiske samarbeidet.

Arbeidet med å etablere en felles Nordisk Database er nå i gang. På møte i NEU 22. januar 2016 hadde arbeidsgruppa som skal jobbe med dette sitt første møte.

Mye tyder på at Svenske «Hitta Älghund» kommer til å bli utgangspunktet for den felles basen. Alle landene deltar aktivt her, og det skal lages løsninger som kan sammenligne prøveresultater og familiære prestasjoner. Selv om datagrunnlaget ikke er helt likt i de tre landene, så vil dette enkelt la seg løse i en dataløsning.

En utfordring vil være utveksling av hundedata fra de tre kennelklubbene, men det jobbes med løsninger på dette nå.

Status Felles Nordiske jaktprøvere regler

Løshundregler:

Som kjent ble alle tre landene enige om felles nordiske jaktprøvere regler i 2011.

- Finland tok disse i bruk fra høsten 2012
- Norge vedtok reglene i 2012 og tok de i bruk fra 2013
- Sverige vedtok i utgangspunktet å ta i bruk reglene, men fikk problemer med Kennelklubben og hadde også interne uenigheter som gjorde at reglene ble satt på vent til 2016.

Sverige har hele tiden jobbet med alternativer, og høsten 2015 ble det arbeidet frem et forslag som er veldig likt de Nordiske jaktprøve-reglene. Forslaget har 10 moment, alle moment måler de samme egenskapene, og vekttallene var helt like. Dette forslaget ble av styringsgruppa på møte i Sverige januar 2016 godtatt som «like nok» for å kunne karakteriseres som Felles.

I etterkant av møtet i NEU hadde Sverige ordførerkonferanse og det Svenske forslaget ble gjennomgått. Det kom ingen endringsforslag på selve regelverket, men det var et sterkt ønske om å flytte 0,5 vekttall fra Påhengelighet til Lydighet. Dette synliggjør også den største forskjellen mellom Norge og Sverige. Sverige legger mer vekt på kontakt, samarbeid og lydighet.

Ut fra et databasesynspunkt er ikke dette noe problem da det er dommerpoengene i de forskjellige momentene som blir lagt til grunn.

Det er dessuten veldig viktig for Sverige å få innført skogskort slik at dette kan danne grunnlag for databergeninger, Blup-indekser osv.

Sverige skal behandle dette forslaget på «Årsstemman» 22-23. april i år.

Både Norge og Finland håper at dette nå går i gjennom, da dette er en viktig «inngangsbillett» for den felles Nordiske databasen.

Bandhundregler

For bandhund har vi jo faktisk allerede et felles nordisk prøve-reglement i og med at Sverige legger til grunn at det Norske regelverket skal brukes.

Finland går ikke bandhundprøver.

Prøverregistrering

Norge

Program for registrering av jaktprøve-regler er en direkte følge av selve regelverket. I tråd med RS-vedtak bruker Norge nå Nordisk Prøve Program (NPP) Dette oppfyller RS sine føringer om «brukervennlig elektronisk registreringsløsning for løshundprøver, med elektronisk registreringsbilde som er tilpasset gjeldende skogskort» Enkelte klubber har fortsatt noe problemer med løsningen, men alle som har bedt om hjelp har fått dette og løsningen fungerer meget bra. Data blir overført til NKK/Dog Web og godkjennes/ferdigmeldes gjennom Klubbadministrasjon.

Norge har tilpasset NPP fra det systemet som brukes i Finland. (integrasjon av 2-dagers mm)

Norge betaler ingen ting i utviklingskostnad eller rettigheter, men noen arbeidskostnader i forbindelse med tilpasning påløper. Noe tilpasninger gjenstår og dette er en kontinuerlig prosess. All data blir lagret på server og det er fullt mulig å ta ut aktuell data etter behov. Det vil heller ikke være noe problem å «kommunisere» med kommende felles Nordisk database.

Finland

Finland bruker NPP på en noe mer «manuell» måte. Men de bruker i prinsippet systemet på samme måte som Norge.

Sverige

Sverige bruker «Provdata» for påmeldinger og registreringer. Systemet sender data til «Hitta Älghund». Dette systemet fungerer meget bra, men svenskene skulle ønske seg et enklere elektronisk registreringssystem som er bedre tilpasset skogskortet slik vi har i NPP.

Samlet sett så finnes det mange gode løsninger, og gjennom arbeidet med felles Nordisk database, så vil det også bli fokus på registreringsløsninger. Men en må også være klar over at

det er en rivende utvikling på applikasjonsløsninger. Og på litt sikt ser en vel for seg en løsning der dommer kanskje kan registrere dataene direkte i skogen

Championatregler

Det Nordiske samarbeidet omfatter IKKE noen målsetting om å komme frem til felles Nordiske Championatregler. Men det er selvsagt et ønske at det kan være en viss tilnærming på enkelte punkter. Norge har klart gitt uttrykk for, og også fått protokollert, at vi er bekymret for at eksteriørkravet for et jaktchampionat både i Sverige og Finland ligger langt under det vi har i Norge. Spesielt gjelder dette for NEG og NES som vi har raseansvaret for. Championatreglene er altså nasjonale og vil fortsatt være det. Det har uansett ingen innvirkning på utregningen av avlsverdier og indekser.

Raseansvar

Raseansvaret for de forskjellige rasene skal selvsagt være som det er. Norge har et spesielt ansvar for NES og NEG og må ha plass i førerretet for disse rasene. Det er en selvfølge at våre representanter i Nordisk samarbeid ivaretar dette.

NEKF / NKK

Å være med på et Nordisk samarbeid innebærer ikke at vi gir fra oss noen form for suverenitet. Det er fortsatt NEKF som har raseansvaret og det er fortsatt NEKF som vedtar jaktprøvere og championatregler. Akkurat som før. Og det vil fortsatt være NKK som må godkjenne og forvalte vårt regelverk.

Evaluerings av jaktprøvere

Med utgangspunkt i ønsket om en felles Nordisk database og dermed felles jaktprøvere som grunnlag, sier det seg selv at det enkelte land ikke kan endre på reglene akkurat slik de vil. Da vil det naturligvis ende opp i 3 vidt forskjellige jaktprøvere etter ganske kort tid.

Det har vært et sterkt ønske fra Norge (og også fra Finland) at Sverige ikke bare skal være en passiv deltaker i det Nordiske samarbeidet, men også delta aktivt. Da er det særdeles viktig at vi har en felles plattform hva gjelder jaktprøvere.

Slik utviklingen nå har gått, så vil denne «felles plattformen» være basert på følgende kriterier:

- Jaktprøvere med 10 moment som alle omhandler prøving av de samme egenskapene, og det er sterkt ønskelig med like vekttall.
- GPS kan brukes for å styrke bedømmingen.
- Noen språklige tilpasninger og nasjonale justeringer innen enkelte moment tillates.
- Det enkelte land står noe friere til å ha tilpasninger på fellesbestemmelsene.

Det er forskjellig prøvekultur og forskjellige topografiske forhold, med stor variasjon i elgbestand og innslag av rovdyr. Det vil derfor være naturlig at fellesbestemmelser kan være noe forskjellig fra land til land.

Gjennom høringer og møtevirksomhet i Norge er det en del punkter som kan endres, dette uten at det kommer i konflikt med de felles Nordiske reglene:

- RS har allerede vedtatt at språklige tilpasninger kan gjøres.
- Det er sendt ut noen presiseringer foran prøvesesongen-15 som vil bli tatt inn i regelheftet.
- «Elgarbeidstid» er fastsatt til 300 minutter (5 timer). Dette kan i enkelte tilfeller slå veldig negativt ut for hunder som er «uheldig» med første losdyr. Her er det ofte hunder med skikkelig «trykk» som blir mest straffet.

- Det ville være naturlig å innføre et unntak til «300-minutts regelen» som for eksempel : «Regelen om at Elgarbeidstiden skal maks være 300 minutter kan fravikes dersom hunden reiser direkte ut med «skjenelg» på første uttak. Den tiden hunden da er borte trenger ikke regnes med i Elgarbeidstiden. Påhengelighet kan likevel godskrives»

I forbindelse med RS-saken om evaluering av løshundreglene kan det gjøres vedtak på aktuelle endringer innenfor de rammene som her er trukket opp.

Historikk og mandat

Det har i flere 10-år blitt arbeidet for å få til felles jaktprøveregler med Sverige og Finland. Dette arbeidet har av forskjellige årsaker tidligere ikke ført fram. Nordisk Elghundunion ble etablert i Mariehamn 1. mars 1986. Det første offisielle møte ble holdt i 1987.

I tiden fra 1987 frem til utpå 2000 tallet ble det holdt møter i forbindelse med Nordisk Mesterskap og det ble gjort en del uformelle avtaler uten at det ble gjort formelle avtaler eller ført protokoller.

I desember 2008 under Nordisk Mesterskap i Jyväskylä meldte Finland sin interesse for å ha et nordisk samarbeid på regelverk og database.

FS ga i 2008 (FS. sak 59.08) Løshundkomitéen i oppgave å utarbeide et beslutningsdokument med mål, mandat, rammer inkl. tidsrammer i forbindelse med revidering av jaktprøveregler løshund.

På møte i Nordisk Elghundunion (NEU) i des. 2008 ble det diskutert utvidet samarbeid. Både Sverige og Finland foreslo å gjenoppta arbeidet med et utvidet samarbeid. Det skulle utarbeides felles testregler som skulle brukes under Nordisk mesterskap i 2010 samt se på en mulighet for en felles database.

I FS møte januar 2009 ble det orientert om at det Finske dataprogrammet kunne erstatte planer om å utvikle noe eget for Norge. Her ble det også enighet om enighet om, og lagt grunnlag for testregler som skulle testes under Nordisk Mesterskap i Lycksele i 2010.

Fra protokollen møte i NEU juni 2009 viste en sammenstilling at reglene i det enkelte land at de arvbare egenskaper er relativt like.

Arbeidet med felles regler viser at man har stor nytte av en felles database, for å kunne se arvbareheter på alle elghunder.

På møtet under bandhund NM 2009 gjør FS vedtak om at Løshundkomitéen får et utvidet mandat til å arbeide for å integrere jaktprøveregistreringen med avlsprogrammene med tanke på å utvikle en felles databaseplattform.

I forbindelse med Nordisk mesterskap i Lycksele 1. okt. 2010 ble det av de respektive lands ledere undertegnet en avtale med felles mål med 7 underpunkt og et mandat for det videre arbeidet innen NEU. I dette mesterskapet ble altså også de felles test reglene utprøvd med meget gode resultater.

I FS. sak 48.10 Referat-/drøftingssak er det orientert fra møte i Nordisk Elghundunion der felles regler og datautvikling var blitt diskutert.

RS. sak 7.10 Forbundsstyrets årsberetning. Orientering fra Løshundkomitéen om det arbeidet som er blitt gjort i 2009. Orientering fra Nordisk Elghundunion om at man går for felles avl i Norge, Sverige og Finland, jobber mot en felles database for alle Nordiske jakthunder.

FS. sak 21.11 Orientering om status fra Løshundkomitéen vedr. revidering av jaktprøvere regler samt oversikt over kostnader i 2011 og 2012. FS gjør vedtak om å arbeide videre med personer til arbeidet med felles nordiske prøvere regler, unions samarbeidet og datautvikling.

I RS. sak 11.3.12 ble NKK's jaktprøvere regler for elghunder, løshund vedtatt i den form de nå foreligger, med tilføyelse om at reglene innføres i 2013.

I Forbundsstyrets årsberetning for 2013 (RS-14) gjøres det vedtak med bl.a. følgende tillegg fra RS:

- NEKF tar umiddelbart kontakt med en Finske Jämt- og Gråhundklubben for å kartlegge mulighetene for å ta del i det dataprogrammet som de i dag benytter.
- Det tas sikte på at dette programmet kan benyttes fra prøvesesongen 2014. Så snart dette er avklart, skrinlegges bruken av Dog123
- Det nedsettes et eget utvalg til dette arbeidet, Løshundkomitéen skal være sterkt representert i dette utvalget.

RS. sak 11.8.14 Elektronisk dataløsning.

Vedtak om at NEKF skal utarbeide brukervennlig elektronisk registreringsløsning for løshundprøver, med elektronisk registreringsbilde som er tilpasset gjeldende skogskort.

RS. Sak 11.10.14 Felles Avlsdatabase Enstemmig RS-vedtak:

NEKF tar initiativ og jobber opp mot Nordisk Elghundunion med målsetting om å lage en felles avlsdatabase for elghundrasene som integreres mot respektive lands kennelklubbers databaser. Valg av database bør være basert på tidligere utarbeidede og utprøvde løsninger, innenfor økonomiske forsvarlige rammer.